

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

II. An materia prima recipiat formas mediâ potentiâ superadditâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

huiusmodi, quæ hanc Controuers. & immediatè venturam adimplebunt.

PUNCTUM II.

An materia prima recipiat formas mediâ potentia superaddita.

I Aliud est materiam esse subiectum informationis, aliud receptionis, hoc est, aliud est materiam recipere formam mediâ passione tanquam causam materialem illius, aliud sibi formam vnire, materia prima ad vtrumque actum potentiam habet, tum vt formam sustentet, tum vt illam sibi vniat. De vtrique inquirimus; An distinguatur à materia, vel cum illa habeat identitatem. Neque dubium est de his potentiis respectu formarum accidentalium, non enim dubium esse potest, materiam primam aliquam formam accidentalem recipere, sibiue immediatè vnire, quia si quilibet formam mediâ aliâ reciperet in infinitum procedi necessum esset, ne ad aliquam perueniremus, quæ immediatè materiam attingeret. Certum est etiam materiam recipere formas aliquas accidentales mediis aliis superadditis. Si dicamus primas qualitates mediâ quantitate recipere, sibiue vniri, trahitur tota disputatio ad formas substantiales, de quibus inquirimus an immediatè recipiantur in materia, & illi vniantur; an verò mediâ aliquâ potentia superaddita substantiali, vel accidentali. Neque per ly *mediâ*, & *immediatè* causalitatem, aut negationem illius intelligimus, super sunt enim quæstiones aliæ ad examinandum; an forma & materia vniatur interiectâ vnione distinctâ: Et an forma mediâ receptione superaddita recipiatur. Procedit tantum quæstio de potentia mediâ inter materiam, & formam, quæ immediatè attingat causalitates, mediis quibus forma vniatur & recipitur.

2 **PRIMA CONCLUSIO.** Repugnat potentia substantialis materiam efficiens. Ex hoc infero formam non posse recipi in materia neque illi vniri mediâ potentia superaddita substantiali. Illatio est per se nota, antecedens seu conclusionem propositam probao. Omnis potentia superaddita essentialiter supponit subiectum, quod superadditur, tanquam radicem illius, & propter illud intenditur à natura: ergo non est substantia, sed accidens: patet consequentia ex principiis, quæ trado in Metaph. Controuers. 6. Punct. I. vbi probao, conceptum quidditatum accidentis esse intendi propter aliud, quod supponatur ad illud, & conceptum quidditatum substantiæ esse non intendi propter aliud, quod supponitur ad ipsam, sed propter se, & propter illud, quod intrinsecè constituit, quod saltem inadequatè est idem cum ipsa. Ex quo principio integrum, & legitimum discursum conficio: omne illud, quod est propter aliud à se distinctum, quod ad ipsam præsupponatur, essentialiter est accidens. Omnis potentia superaddita subiecto est propter subiectum distinctum ab illa, quod ad ipsam præsupponitur: ergo omnis potentia superaddita subiecto essentialiter est accidens. Maiorem statum loco citato. Minorem probao. Potentia superaddita subiecto datur subiecto, vt mediâ illâ exerceat actus potentia, quos immediatè exercere non potest; ergo est propter subiectum, vt illud potens constituat; ergo est propter aliud, quod supponatur ad ipsam, quia omne subiectum essentialiter præsupponitur ad illud, quod illi superadditur.

3 **SECUNDA CONCLUSIO.** Implicat materiam sibi vnire formam mediâ potentia accidentali; Probo: omne totum compositum immediatè resultat ex extremis, quæ immediatè, attinguntur per vnionem: ergo si forma substantialis immediatè vniretur potentia accidentali, totum, quod constitueret forma, immediatè resultaret ex forma, & ex potentia accidentali: ergo totum illud essentialiter includeret tanquam inadequatam, & materiale ad sui constitutionem potentiam illam accidentalem: ergo totum non esset substantiale, sed accidentale: probao hanc vitiam consequentiam: totum substantiale nihil includit tanquam constitutum sui, quod substantia non sit, sed totum illud includeret potetiam illam, quæ non esset substantia, sed accidens: ergo non esset totum substantiale. Dees, illud totum compositum non esse constituendum per formam, & potentiam, cui immediatè vnitur, sed per

formam, & subiectum, quod esset radix talis potentia. Solutionem impugnatur primum antecedens, ex quo totus discursus dimanauit, quod iterum repeto, & probao. Omne totum compositum immediatè resultat ex extremis, quæ immediatè attinguntur per vnionem. En propositio nem posita in capite discursus, tux solutioni directè opposita. Vide claram illius probationem. Omne totum immediatè resultat ex partibus, quibus immediatè componitur: omne totum componitur immediatè tanquam ex partibus ex extremis, quæ immediatè attinguntur per vnionem: ergo omne totum immediatè resultat ex extremis, quæ immediatè attinguntur per vnionem. Minorem probao. Cætera patent. Vnio essentialis compositi essentialiter respicit partes vniendas, tanquam extrema illius: ergo illa quæ respicit vnio tanquam extrema illius sunt partes totius: ergo ex illis, tanquam ex partibus totum componitur.

TERTIA CONCLUSIO. Formæ substantiales, quæ de facto sunt, non recipiuntur in materia mediâ aliquâ potentia superaddita: quod sic probao. Materia prima ex se potens est recipere formas substantiales, nullâ interiectâ potentia: ergo illas recipit absque potentia aliqua superaddita. Antecedens probao. Materia est potens recipere immediatè formas accidentales; ergo substantiales: Probo consequentiam: materia primariò ordinatur ad recipiendas formas substantiales, & secundariò ad accidentales: ergo immediatiorem, vel saltem æquè immediatum influxum debemus illi concedere respectu formarum substantiarum, præcipuè cum nulla probabilis ratio oppositum suadeat. Confirmatur: Potentia illa accidentaliter superaddita, quæ daretur, potens esset, vt ex illa educerentur immediatè substantiales formæ: ergo potiori ratione potentiam hanc habebit materia prima, quæ est substantia, maior enim apparet proportio inter subiectum educationis substantiale, & formam substantialem educendam, quam inter subiectum accidentale, & substantialem formam. Denique ex eo solum releganda esset talis potentia actu existens, quod necessaria non est, neque fundamentum aliquod reperitur, quod probabiliter illius existentiam inducat.

QUARTA CONCLUSIO. Repugnat formam substantialem educi ex materia mediâ potentia accidentali. Hanc conclusionem existimo non ita efficaciter posse probari, sicut precedentem, quia si quis diceret posse dari formam, quæ immediatè vniretur tantum materiæ substantiali, cum qua compositum substantiale constitueret, & quæ educeretur ex materia mediâ potentia accidentali, tanquam ex subiecto proximo adequato educationis, vel tanquam ex subiecto inadequato, quia educeretur immediatè ex ipsa materia, & ex potentia superaddita; existimo difficile argumento efficaci conuincendum esse, quia forma non ex eo, quod educatur ex potentia accidentali, cum illa compositum constituit, si illi non vniatur; & facile posset defendi, formam educi ex potentia accidentali, adequatè, vel inadequatè, & vniri tantum materiæ primæ. Nihilominus in hanc conclusionem trahor, quia est valde consona toti Philosophiæ, absque fundamento enim tribuetur accidentibus adhuc innata virtus, vt ex illis possit educi substantialis forma, & proportio fingetur inter accidens, & substantiam, vt hæc ab illo tanquam à causa materiali dependeat. Virgo: finis intrinsecus causæ materialis est, formam ex illa educam sibi vnire vt constituat compositum: sed potentia accidentalis non potest sibi vnire formam substantialem, neque cum illa compositum constituere, vt nuper probaui: ergo non posset esse causa materialis illius, quia deficiente fine intrinsecò educationis, & causæ materialis respectu alicuius entitatis implicat educio orta ex illa, & virtus causæ materialis in tali entitate reperta. Finem educationis esse vnionem formæ ad subiectum, ex quo educitur, probatur tum ex natura causæ materialis, quæ essentialiter ordinatur ad componendum compositum mediâ vnione, tum ex inductione omnium causarum materialium quas mouimus, quæ sibi vniunt formas ex illis educas: & licet videamus formas vniri subiecto, ex quo non educuntur, sicuti rationalem animam, nunquam tamen vidimus formam educi ex subiecto, cui non vniatur.

Obiicies primò: Substantia producit in genere causæ efficientis aliam substantiam mediis accidentibus, vel saltem illam producere potest: ergo poterit in genere

M 4 causæ

causae materialis substantiale subiectum mediā potentia accidentali substantialem formam recipere. Antecedens probabile est valde inter Doctores, ac proinde adhuc qui illud negant, non verē dependent ab illius falsitate conclusionem hanc defendent, quae firmiores radices apud omnes habere debet, quam veritas, vel falsitas antecedentis, quarum utraque est valde probabilis, & plures patros habet in scholis. Respondeo, omisso antecedenti, negando consequentiam: disparitatem non vulgarem ex praemissa doctrina facile ostendo. Forma substantialiseducta debet constituere vnum compositum substantiale, & essentialē cum subiecto, ex quo educitur; & cum forma substantialis non possit constituere vnum compositum substantiale, & essentialē cum potentia accidentali, sit non posse educi ex illa; effectus verō efficienter productus non debet constituere vnum substantiale, & essentialē cum principio effectiuo, à quo producitur, ac proinde, ex hoc capite non repugnat produci ab aliquo accidenti, sicut repugnat educi.

7 Obiicies secundò: Materia prima recipit dispositiones ad formam substantialem mediā quantitate: ergo mediā eadem debet recipere formam substantialem. Probo consequentiam: dispositiones, & forma, ad quam dispositiones ordinantur, debent recipi in eodem subiecto: sed dispositiones ad formam recipiuntur in quantitate: ergo & ipsa forma. Respondeo, dato primo antecedenti negando consequentiam, & illius confirmationem, sufficit enim formam proximē recipi immediatē in subiecto, in quo dispositiones mediā quantitate recipiuntur. Respondeo secundò, aliter, distinguendo primum antecedens: dispositiones ad aequatā recipiuntur in materia mediā quantitate, nego: dispositiones in aequatā, hoc est, illarum aliquarum, & non omnes recipiuntur in materia mediā quantitate, concedo. Quia una ex dispositionibus est quantitas, quae in materia immediatē recipitur, & non mediā quantitate. Deinde nego consequentiam. Ad confirmationem Respondeo, formam debere recipi in subiecto in quo dispositiones omnes recipiuntur, quod tantum est materia prima, quae ex dispositionibus quantitatem immediatē recipit, & reliquas mediā quantitate. Quantitas verò, etsi omnes dispositiones à se distinctas immediatē recipiat, non tamen recipit se ipsam, ac proinde neque mediā, neque immediatē recipit omnes dispositiones.

8 Obiicies tertio: Dispositiones introductae in quantitate Eucharistica ad formā ignis, exigit formā ignis, ideo enim Deus corruptis accidentibus panis, & productis his dispositionibus efficit formam ignis, quia dispositiones illam exigebant: sed non exigebant formam, in materia recipiendam, quia non erat: ergo exigebant formam recipiendam in quantitate. Respondeo, dispositiones ignis introductas in quantitate exigere formam ignis in materia, quam ex se naturaliter existentem supponunt, etsi per accidens non existat, defectus enim materiae per accidens est in ordine ad dispositiones, cum ipsae ex natura sua materiam supponant, ac proinde ex natura sua petunt produci formam in materia, quam ex se supponunt, & petunt ratione quantitatis illam exigentis non à priori, sed à posteriori tanquam effectus, quia ab illa petit dependere.

9 Hec solutio impugnationem habet, quae si efficax est, viam aliam ostendit, ut praedicto argumento satisficiamus. Dispositiones ad aequatā ad formam sunt accidentia in quantitate recepta, & ipsa quantitas. Rursus haec dispositiones subiectum debent aspicere, ut illud disponant, & exigant productionem formae: ergo donec quantitas afficiat materiam, non illam disponit, neque exigit formam produci in illa: ergo etiam si quatenus est ex se quantitas materiam supponat, hoc est, illam exigat, dum tamen in actu secundo materiam non afficit, non materiam disponit, neque exigit productionem formae. Propter hanc rationem aliter res componi potest hac ratione. Christus ex sua voluntate insituit, ut tantum duraret miraculum Eucharisticum, quandiu accidentia panis remanerent incorrupta. Ex quo fit his deficientibus deficere corpus Christi, non formaliter ex aduentu alius substantiae, sed ex defectu accidentium, quibus annexa erat Eucharistica Christi praesentia. In hoc priori naturae in quo deficit corpus Christi, adhuc accidentia, quibus corrupta fuerunt accidentia panis, non immediatē exigunt productionem formae ignis, quia nondum habent subiectum, quod disponant, & cui exigant formam produendam, sed tan-

tum exigunt ratione quantitatis productionem materiae, quam Deus in alio naturae signo, & in eodem temporis instanti, in quo deficit corpus Christi producit per creationem, quā productā, succedit aliud signum, quo quantitas materiae primae iam producta à Deo vnitur, & in illa recipitur, in quo signo sunt dispositiones formae ignis in subiecto, illudque disponunt, & exigunt productionem formae ignis, quam Deus in alio signo naturae, in eodem instanti temporis producit ad exigentiam dispositionum, quae iam prius natura, quam forma ignis producat, subiectum afficiunt.

Obiicies quartò: Non repugnat accidens recipere formam substantialem, ex eo quod sit imperfectius substantia, quia materia prima substantialis est etiam imperfectior formā substantiali, quam recipit: ergo ex nullo capite repugnat. Respondeo repugnantiam ad recipiendam formam substantialem non oriri praecise ex eo, quod accidens sit imperfectius substantia, sicuti in Angelo, ex quo repugnat educi formam substantialem, non propter minorem perfectionem Angeli, qui longe perfectior est formā substantiali; sed tota repugnantia tam in Angelo, quam in accidenti, oritur ex improportione, quam habent, ut ex illis forma substantialis educatur. Si roges, ex quo capite nobis hac improportio innoteat, te mittam iterum lecturum omnia, quae in probationem huius conclusionis, in hoc Puncto scripta relinquunt.

PUNCTUM III.

De essentia metaphysica materiae prima.

1 Quæstio hæc inter recentiores nostrae Societatis nata est, & adulta, vix enim illam attigere antiqui Doctores, & nullus sub his expressis terminis, quibus modò agitur; quod si plura apud illos de essentia materiae inueniantur, omnia de essentia materiae physice sumpta, hoc est, de prædicatis illis, quae materiae per suam entitatem conueniebant, & cum illa physice erant identificata dicta sunt. Modò inquiritur ex prædicatis, quae materia prima habet per suammet entitatem, omni superaddito secluso, quae metaphysice loquendo, primam essentiam materiae constituunt, ita ut præcisè reliquis, tota ratio materiae perseueret, sicuti in homine permanentibus his prædicatis animal rationale, seclusis aliis cum illis identificatis, permaneret tota ratio hominis constitutiva, & aliquo illorum dempto, etsi reliqua permanerent, non posset homo formaliter mente concipi. Procidit quæstio non solum de materia prima, quae de facto existit, sed de materia prima, ut sic, hoc est, de conceptu communi omni materiae primae existenti, & possibili.

2 Sententia ista suo de more impugnare intendit Cöplutensis quidam, & primum me impetit autoritate venerabilis Thomae de Kempis, sed his, quae ad rem non sunt, respondendum non est; vult imprimis suppositum quæstionis destruere, asseritque in rebus simplicibus eandem esse essentiam physicam, ac Metaphysicam. Non potuit non legisse Recentior iste plures Theologos disputantes de conceptu quidditatiuo constituyente diuinam essentiam, quorum nonnulli dicunt esse ens à se, alij summe intellectuum, alij in ipsa intellectione infinita Dei essentiam constituunt, alij prædicatum volitui, alij etiam ipsam volitionem volunt intrare constitutum essentiae omnesque fatentur; hac præcissione metaphysica præcisā, omnia attributa Dei, & omnia prædicata Deo intrinseca aequaliter illi conuenire, & physice loquendo omnia ad realem essentiam Dei à parte rei conuenire, quia omnia sunt inter se identificata, & vnum simplicissimum ens constituunt. Sed quid in hoc immoror, ut iste me impugnet, id asserere, quod ab ipso impugnandum est non recusat. Eandem quæstionem, quam ego hic tracto de materia prima, disputat ipse lib. 2. Logicae qu. 14. de quantitate, ubi postquam plura prædicata in quantitate agnoscit identificata, inquit, quod illorum sit essentia quantitatis constitutum, à quo reliqua dimanare intelliguntur, quantitas autem entitas simplex est, sicuti materia prima.

3 Deinde Recentior iste quæstionem impugnandam suscepit, quam non attingit. Quæstionem ego instituo de constitutiuo materiae primae abstrahentis ab hac materia, quae